

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/2614-5

27. september 2018

Avgjørelse av klage på vedtak om lisensfelling av ulv i region 1 i 2018-2019

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra NOAH 30. mai 2018 og Naturvernforbundet i Agder og Sogn og Fjordane 30. mai 2018 over rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak 7. mai 2018 om kvote for lisensfelling av jerv og ulv. Departementet behandla 12. september 2018 klagen knyttet til lisensfellingsvedtaket om jerv i region 1. I dette vedtaket behandles klagen knyttet til vedtaket om lisensfelling av ulv i region 1.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak 7. mai 2018 om lisenskvote for ulv i region 1. Ved avgjørelsen er det blant annet lagt vekt på at det ikke er fastsatt bestandsmål for ulv i region 1, og at det er ønskelig å begrense utbredelsen av ulv utenfor den fastsatte ulvesonen. Departementet legger også til grunn at den vedtatte kvoten på inntil 3 ulver ikke vil true bestandens overlevelse, og at det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om en arealdifferensiert rovviltforvaltning. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 7. mai 2018 kvote for lisensfelling av jerv og ulv i 2018-2019 med hjemmel i naturmangfoldloven (nml.) § 18. Vedtaket ble påklaga av NOAH 30. mai 2018 og Naturvernforbundet i Agder og Sogn og Fjordane 30. mai 2018. Rovviltnemnda opprettholdt 9. juli 2018 sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 10. juli 2018. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 6. september 2018.

Klagers anførsler

I hovedsak hevder NOAH at vedtaket ikke oppfyller vilkåret om at felling ikke skal true bestandens overlevelse, og at vedtaket ikke er basert på kunnskapsgrunnlaget i tilstrekkelig grad. NOAH hevder at vedtaket ikke er tilstrekkelig skademotivert, og at det derfor ikke er

hjemmel til å fatte vedtak om lisensfelling av ulv. I tillegg hevder NOAH at vedtaket ikke oppfyller kravet om å finne andre tilfredsstillende løsninger. NOAH hevder vedtaket har en mangelfull utredning av nml. §§ 5, 8, 9 og 10.

Naturvernforbundet i Agder og Sogn og Fjordane (heretter Naturvernforbundet) viser til at ulv er definert som kritisk truet i Norge, og at vedtaket innebærer å utrydde ulven fra fire fylker i Norge. Naturvernforbundet hevder at dette vil være i strid med en tidligere avgjørelse fra Miljødirektoratet og at store rovdyr kan streife i disse fylkene. Naturvernforbundet viser til at ulven har et naturlig utbredelsesområde i regionen og en funksjon i økosystemet, og at det vil være i strid med naturmangfoldloven å utelukke den fra regionen. Naturvernforbundet hevder at det nasjonale bestandsmålet for ulv må økes, og at det får konsekvenser for vedtaket i region 1. Naturvernforbundet hevder at lisensfellingkvoten for ulv må reduseres vesentlig, eller helst settes til null.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 7. mai 2018 følgende:

"Lisensjakt ulv 2018 – 2019. Samrøystes vedteke.

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av ulv i perioden 01.10.2018 – 31.03.2019. Til saman kan det fellast 3 ulv i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

..."

Rovviltnemndas vedtak inneholder i tillegg nærmere bestemmelser om gjennomføring av lisensfelling.

I innstillingen til vedtaket er det redegjort kort for hvilke politiske føringer og lovverk som er lagt til grunn for vedtaket, det nasjonale bestandsmålet for ulv, bestandssituasjonen for ulv nasjonalt, og avgang av ulv nasjonalt. Det fremgår i innstillingen at det ikke er gjort sikre observasjoner av ulv i regionen etter 1. juni 2016 og frem til vedtaket om lisensfelling ble fattet, men at en ulv ble skutt i regionen i januar 2016 og at det ble registrert skader i Vest-Agder i 2016.

I rovviltnemndas vurdering av klagen fremgår det at fylkene i regionen har blant de høyeste antall sau i landet. Videre at streifende ulv raskt kan komme inn i regionen og utgjøre et stort skadepotensial. I behandlingen av klagen til NOAH vises det også til at det samme dag som nemnda behandlet klagen ble iverksatt skadefellingsforsøk på en ulv i regionen.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Miljødirektoratets faglige tilrådning i denne saken avgrenser seg til å 1) vurdere ulvebestandens status og forventede utvikling i Norge og vurdere sannsynligheten for at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet, og 2)

vurdere om effektivering av kvotene som er vedtatt av de regionale rovviltnemndene i Norge truer bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven §18 andre ledd. Vi legger til grunn at ulvebestanden i dagens situasjon bør forvaltes slik at bestanden er i øvre del av intervallmålet på 4-6 årlige ynglinger. Dette fordi bestanden har utfordringer knyttet til innavl og illegal jakt".

I tilrådingen er det blant annet gitt en oversikt over bestandssituasjonen i Norge og Skandinavia:

"Siste endelige rapport om bestandsstatus av ulv i Skandinavia for vinteren 2017/2018 forelå 1. juni 2018. Her framgår det at bestandsstatus for ulv er 41 familiegrupper i Skandinavia, og det ble dokumentert yngling i samtlige familiegrupper. Det ble dokumentert yngling i 8 helnorske ulverevir samt i 5 grenserevir. Resterende ynglinger (28) ble dokumentert i Sverige. Totalt berøres Norge av 10,5 familiegrupper med yngling, etter deling av grenserevirene med Sverige. Dette er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger i Norge, hvorav minst 3 ynglinger skal være innenfor revir med hele sin utbredelse i Norge.

I rapporten framgår det videre at det ble det registrert 31 revirmarkerende par i Skandinavia (23 i Sverige, 3 i Norge og 5 på tvers av riksgrensen). Sammenlignet med foregående år er dette en økning i antall helnorske familiegrupper med yngling og totalt sett samme antall revirmarkerende par i helnorske revir og grenserevir (se figur 1). Ut fra det totale antallet familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia er dette en reduksjon fra foregående år.

For vinteren 2017/2018 ble bestanden beregnet til 410 ulver i Skandinavia (hvorav ca. 305 i Sverige, inkludert halvparten av individer i grenserevir). Det ble registrert 115-116 individer av ulv i Norge, hvorav 70-71 ble registrert i helnorske revir. Etter fordeling av de ulver som har tilhold på begge sider av riksgrensen er tallet 92-94 ulver som berører Norge. Dette inkluderer 17 enslige ulver utenfor kjente revir. Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden er ikke trukket fra disse tallene."

Når det gjelder den samlede belastningen ulvebestanden utsettes for, viser direktoratet til at det i perioden 1. april 2017 til 31. mars 2018 ble registrert 31 døde ulver i Norge, hvorav 6 var ulver i fra Julussareviret, 11 var ulver fra Osdalsreviret, og 2 var ulver fra det nyetablerte Koppangreviret. Resterende 12 ulver var enslige ulver (www.rovbase.no). I tilsvarende periode er det registrert 55 døde ulver i Sverige. Etter 1. april 2018 er det så langt registrert 7 døde ulver i Norge og 7 døde ulver i Sverige.

Videre sier Miljødirektoratet blant annet:

"

Miljødirektoratet vurderer at den samlede kvote som er vedtatt for lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen, ikke er til hinder for å nå bestandsmålet etter endt lisensfelling og ikke truer bestandens overlevelse.

Miljødirektoratet vurderer at det er sannsynlig at det fødes tilstrekkelig med valpekull i 2019 for å oppnå bestandsmålet etter endt lisensfelling 2018/2019 dersom vedtaket om felling av de tre aktuelle revirene innenfor ulvesonen effektueres.

På bakgrunn av den mest oppdaterte kunnskapen i senere rapporter (2015), legger Naturvårdsverket til grunn at populasjonen av ulv i Sverige må være på minst 300 individer for å ha gunstig bevaringsstatus. Negativ utvikling i den svenske bestanden medfører at svenske myndigheter ikke åpner for licensjakt denne vinteren. Rapporten konkluderer videre

med at en skandinavisk ulvepopulasjon på minst 340 ulver vil ha høy sannsynlighet for overlevelse."

Om kvoten for lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen, sier Miljødirektoratet også:
"Rovviltmyndene i region 1 - 6 sine vedtak om kvote for lisensfelling av ulv på inntil 26 ulver utenfor ulvesonen er begrunnet med at tiltaket skal avverge alvorlig skade på husdyr og tamrein i de regionene/deler av regionene som ligger utenfor ulvesonen.

Miljødirektoratet vurderer at denne delen av den samlede lisensfellingskvoten hovedsakelig innretter seg mot enslige streifdyr av ulv, hvor uttaket i svært liten grad påvirker bestandsmåloppnåelsen. Dette skal ikke tolkes som at uttaket ikke har noen betydning for bestanden som helhet, da alt uttak i Skandinavia nødvendigvis har en effekt når en ser på den samlede belastningen for ulvebestanden (se neste avsnitt om vurderinger knyttet til bestandens overlevelse). Det er også iverksatt endringer i rutiner for innlevering og DNA-analyse av prøver før 1. oktober, for å minimere risiko for utilsiktet felling av genetisk viktige individer i lisensfellingen (vi viser til vårt brev av 25. mai 2018).

Miljødirektoratet vurderer at den samlede kvote som er vedtatt for lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen, ikke er til hinder for å nå bestandsmålet etter endt lisensfelling."

Videre sier Miljødirektoratet i sin konklusjon:

"Miljødirektoratet vurderer at det, på bakgrunn av beregninger gjennomført av Skandulv, ikke kan utelukkes at effektivering av vedtatte kvoter i den norske delen av bestanden kan bringe den samlede skandinaviske ulvebestanden under anbefalt nivå. Dette selv om uttaket ikke betydelig reduserer den norske delen av ulvebestanden. Det er også sannsynlig at uttak i den norske delen av bestanden negativt kan påvirke den svenske bestandsmåloppnåelsen. Vi anser at departementet er nærmest til å vurdere i hvilken utstrekning disse ulike hensyn skal vektlegges i vurderingen av den norske lisensfellingskvoten."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og 77 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i loven §§ 8-10 og § 12 til grunn som retningslinjer. Prinsippene i nml. § 11 anses ikke som relevante i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 1, 3, 4 og 6 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er ikke fastsatt bestandsmål for ulv i region 1.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får mindre betydning. Departementet anser også at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 dermed er oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at uttaket må avverge skade

Departementet skal ta stilling til om man skal tillate uttak av ulv for å avverge skade på husdyr eller tamrein. Det følger av naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b at Kongen

kan tillate uttak av vilt "for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom".

Naturmangfoldloven krever etter departementets vurdering at skadepotensialet er av et visst omfang og alvorlighetsgrad, for at felling skal kunne tillates. Bestemmelsen er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Bestemmelsen må derfor tolkes på bakgrunn av konvensjonsbestemmelsens innhold. Også det generelle prinsippet om at norsk rett forutsettes å være i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser, tilsier en slik fortolkning. Artikkel 9 nr. 1 åpner for felling av vilt for å avverge "alvorlig skade" på bl.a. husdyr og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstillt. Ordet alvorlig innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade.

Som det fremgår av innstillingen til rovviltnemndas vedtak er det ikke observert ulv i regionen fra juni 2016 til våren 2018. I 2016 ble det registrert sau tapt til ulv i Vest-Agder. I 2018 er det så langt registrert 15 sau dokumentert eller antatt tapt til ulv i Sogn og Fjordane. I juli og august i år ble det fattet flere vedtak om skadefelling av ulv, og forlengelse av disse vedtakene, uten at ulven ble skutt. Siste forlengelsen av skadefelling ble gjort av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane 31. august 2018, og skadefellingsperioden varer frem til 30. september 2018. Som det fremgår i nemndas vurdering av klagen er det i de fire fylkene i regionen et høyt antall sau. Departementet legger til grunn at det også i 2019 kan oppstå skade av et visst omfang på sau dersom ulv kommer inn i regionen, og at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b er oppfylt.

Departementet viser også til nml. § 14 første og annet ledd om avveining mot andre viktige samfunnsinteresser. Hensynet om å unngå eller begrense skade på husdyr er tillagt vekt i saken.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke må kunne nås på en annen tilfredsstillende måte

I tillegg er det et vilkår om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 annet ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er fastsatt bl.a. i rovviltforskriften § 4 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. I dag reguleres bestandene av ulv i Norge hovedsakelig gjennom lisensfelling.

Rovviltpolitikken er bygget opp om prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, og Stortinget har vedtatt at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette setter klare grenser for hvor store ressurser som skal settes inn og i hvor stor grad tilpassing av beitenæring skal avkreves av beitenæringene utenfor ulvesonen. Innenfor ulvesonen og området prioritert til andre rovviltarter stilles større krav om tilpassing av beitenæringene til en fast forekomst av rovvilt.

Tiltak som innebærer tilpassing av beitenæringene, som inngjerding av beitedyr, grunnet forekomst av ulv i de aktuelle områdene som omhandles i dette vedtaket, er noe departementet på denne bakgrunn ikke finner å være en annen tilfredsstillende løsning. Det vises i denne sammenheng også til at enkeltulver som opptrer utenfor ulvesonen og utenfor etablerte revir har stort vandringspotensial og uforutsigbart vandringmønster. Det vil derfor være vanskelig å forutse på en tilfredsstillende måte i hvilke områder det skal gjøres tilpassing av beitenæringene før skadesituasjonene oppstår. Dette innebærer igjen at slike tiltak kan bli lite målrettet og kostnadseffektivt.

Andre tiltak rettet mot ulvene kan i særskilte tilfeller være et alternativ. Dette gjelder først og fremst tilfeller der det påvises genetisk verdifulle ulver utenfor ulvesonen. Radiomerking for nærmere å følge slike ulvers bevegelser og eventuelt senere flytting til områder innenfor ulvesonen eller til Sverige, er aktuelle alternative tiltak som vurderes fortløpende. Både radiomerking og flytting av ulver er imidlertid ressurskrevende tiltak som vurderes lite egnet for alle ulver som beveger seg utenfor ulvesonen. Dette har også dyrevelferdsmessige sider fordi slik menneskelig håndtering alltid vil innebære en viss belastning for det enkelte individ.

Departementet mener det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfellingsskvote på ulv i region 1 (utenfor ulvesonen) og anser dermed vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte som oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

Vilkåret om at uttaket "Ikke truer bestandens overlevelse" knytter seg til den sør-skandinaviske ulvebestanden. Dette følger av lovens forarbeider, jf. Ot.prp. nr.52 (2008-2009) s. 130 2. spalte, annet hele avsnitt, der det heter: *"I de tilfeller hele bestander av en art befinner seg i Norge er Norge fullt ut forpliktet til å sikre denne bestandens overlevelse. Dette stiller seg imidlertid annerledes der en bestand befinner seg både i Norge og i ett eller flere andre land. I disse tilfellene skal ikke «bestandens overlevelse» vurderes bare ut fra de individer som befinner seg i Norge, men ut fra bestandens samlede utbredelse."* Dette er også lagt til grunn i dom i Borgarting lagmannsrett avsagt 16. januar 2008 der det fremgår at vurderingen av bestandens overlevelse må ta utgangspunkt i den skandinaviske bestanden.

Bestandens overlevelse er et annet forhold enn Stortingets bestandsmål, som er omtalt lenger ned. En vurdering av om uttaket truer bestandens overlevelse er en bredere vurdering med flere vurderingsmomenter enn kun en vurdering av om bestandsmålet kan nås neste år. Miljødirektoratets faglige tilråding av 6. september 2018 har fokus på Stortingets bestandsmål, og om den samlede lisensfellingsskvoten truer bestandens overlevelse.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen artene utsettes for, blant annet genetikk. Ut over enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av ulv gjennom lisensfelling og skadefelling. Ulovlig avliving kan også utgjøre en del av dødeligheten for ulv i Skandinavia.

Den sør-skandinaviske ulvebestanden har hatt en kraftig vekst i perioden fra arten var nærmest utryddet og fremt til i dag. Den første ynglingen i nyere tid fant sted i 1983, og i dag er bestanden estimert til 410 ulver totalt i Norge og Sverige.

Ulven er fredet i Norge og er klassifisert som kritisk truet på Norsk rødliste for arter 2015. Det innebærer at arten har ekstremt høy risiko for utdøing. Når det gjelder bestandssituasjonen for ulv, har departementet i sin behandling av saken lagt til grunn informasjon fra siste endelige rapport om bestandssituasjonen i Skandinavia for vinteren 2017/2018 som forelå 1. juni 2018. Rapporten er utførlig beskrevet i Miljødirektoratets faglige tilråding, der det er sagt: *"Siste endelige rapport om bestandsstatus av ulv i Skandinavia for vinteren 2017/2018 forelå 1. juni 2018. Her framgår det at bestandsstatus for ulv er 41 familiegrupper i Skandinavia, og det ble dokumentert yngling i samtlige familiegrupper. Det ble dokumentert yngling i 8 helnorske ulverevir samt i 5 grenserevir. Resterende ynglinger (28) ble dokumentert i*

Sverige. Totalt berøres Norge av 10,5 familiegrupper med yngling, etter deling av grenserevirene med Sverige. Dette er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger i Norge, hvorav minst 3 ynglinger skal være innenfor revir med hele sin utbredelse i Norge.

I rapporten framgår det videre at det ble det registrert 31 revirmarkerende par i Skandinavia (23 i Sverige, 3 i Norge og 5 på tvers av riksgrensen). Sammenlignet med foregående år er dette en økning i antall helnorske familiegrupper med yngling og totalt sett samme antall revirmarkerende par i helnorske revir og grenserevir (se figur 1). Ut fra det totale antallet familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia er dette en reduksjon fra foregående år.

For vinteren 2017/2018 ble bestanden beregnet til 410 ulver i Skandinavia (hvorav ca. 305 i Sverige, inkludert halvparten av individer i grenserevir). Det ble registrert 115-116 individer av ulv i Norge, hvorav 70-71 ble registrert i helnorske revir. Etter fordeling av de ulver som har tilhold på begge sider av riksgrensen er tallet 92-94 ulver som berører Norge. Dette inkluderer 17 enslige ulver utenfor kjente revir. Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden er ikke trukket fra disse tallene."

Departementet viser til at det i perioden 1. april 2017 til 31. mars 2018 er registrert 31 døde ulver i Norge, hvorav 6 var ulver fra Julussareviret og 11 var ulver fra Osdalsreviret, og 2 var ulver fra det nyetablerte Koppangreviret. Resterende 12 ulver var enslige ulver (www.rovbase.no). I tilsvarende periode er det registrert 55 døde ulver i Sverige. Etter 1. april 2018 er det så langt registrert 9 døde ulver i Norge og 8 døde ulver i Sverige.

Departementet viser til at Miljødirektoratet også uttaler i sin tilråding: "*Miljødirektoratet vurderer at det, på bakgrunn av beregninger gjennomført av Skandulv, ikke kan utelukkes at effektivering av vedtatte kvoter i den norske delen av bestanden kan bringe den samlede skandinaviske ulvebestanden under anbefalt nivå. Dette selv om uttaket ikke betydelig reduserer den norske delen av ulvebestanden. Det er også sannsynlig at uttak i den norske delen av bestanden negativt kan påvirke den svenske bestandsmåloppnåelsen. Vi anser at departementet er nærmest til å vurdere i hvilken utstrekning disse ulike hensyn skal vektlegges i vurderingen av den norske lisensfellingskvoten.*"

Miljødirektoratet mener ulvebestanden i dagens situasjon bør forvaltes slik at bestanden er i øvre del av intervallmålet på 4-6 årlige ynglinger. Dette fordi bestanden har utfordringer knyttet til innavl og illegal jakt. Departementet er enig i dette. Påfyll av nye gener inn i bestanden ved etablering av immigranter fra den finsk-russiske bestanden har stor betydning for den skandinaviske bestandens overlevelse i et langsiktig perspektiv.

Norge har felles retningslinjer med Sverige om forvaltning av genetisk verdifulle ulver. Innvandret ulv fra den finsk-russiske populasjonen og deres førstegenerasjons avkom skal så langt det er mulig unntas fra skadefelling og lisensfelling.

Beregninger viser at minst en immigrant hver 5-års periode trengs for å opprettholde og bedre innavlsgraden i den sør-skandinaviske bestanden. Miljødirektoratet viser i sin faglige tilrådning til at det har vært registrert fem individer innvandret fra den finsk-russiske populasjonen som har bidratt inn i den Skandinaviske populasjonen ved reproduksjon etter 2008 (Kynna 2, Galven/Prästskogen, Tiveden-paret og Tunturi). Totalt har 20 førstegenerasjonsavkom etter innvandret ulv bidratt inn i den Skandinaviske populasjonen ved reproduksjon etter 2008, hvorav 12 avkom fra Kynna 2 og 8 fra Galven/Prästskogen.

Ved mistanke om tilstedeværelse av genetisk verdifulle ulver under lisensfellingsperioden, har departementet anledning til å stanse lisensfelling eller vurdere andre tiltak for å forhindre at slike ulver blir felt.

Miljødirektoratet mener videre en lisensfellingskvote på inntil 26 ulver utenfor ulvesonen i de regionene som har vedtatt lisensfellingskvote, ikke er til hinder for å nå bestandsmålet etter endt lisensfelling.

Departementet legger i likhet med Miljødirektoratet til grunn at den samlede lisensfellingskvoten utenfor ulvesonen i hovedsak retter seg mot enslige streifdyr av ulv, og hvor uttaket i svært liten grad påvirker bestandsoppgjør.

Miljødirektoratet vurderer at det ikke kan utelukkes at et slikt samlet uttak kan bringe den samlede skandinaviske ulvebestanden under "anbefalt nivå". Departementet bemerker at dette "anbefalte nivå" knytter seg til et mål om at bestanden skal ha gunstig bevaringsstatus, og at bestanden kan bringes under dette nivået uten at bestandens overlevelse trues. Departementet vurderer det slik at uttaket ikke vil true bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak 7. mai 2018 om lisenskvote for ulv i region 1. Ved avgjørelsen er det blant annet lagt vekt på at det ikke er fastsatt bestandsmål for ulv i region 1, og at det er ønskelig å begrense utbredelsen av ulv utenfor den fastsatte ulvesonen. Departementet legger også til grunn at den vedtatte kvoten på inntil 3 ulver ikke vil true bestandens overlevelse, og at det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om en arealdifferensiert rovviltforvaltning. Klagene er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 1

Adresseliste

Naturvernforbundet i

Agder v/Peder

Johan Pedersen

Naturvernforbundet i

Sogn og Fjordane

v/Marit Kjersti Bendz

NOAH for dyrs Dronningensgate 13 0152

rettigheter

OSLO